Щоденник директорки школи, яка після обшуків та погроз не пішла на співпрацю з окупантами: "Не стріляй – нехай вона дійде"

Читать на русском

Щоденник директорки школи, яка після обшуків та погроз не пішла на співпрацю з окупантами: "Не стріляй – нехай вона дійде"

У цій історії ви не знайдете імен героїв та назви школи. Але прочитаєте спогади, як директорська поїздка на тренінг перетворилася на маршрут війни, як довелося вчити дітей у присутності російських озброєних солдатів, пережити звинувачення, що героїня заважає поширенню "русского мира", витримати обшуки, погрози, катівню та депортацію.

Усе це описує у своєму щоденнику директорка одного із закладів освіти, який досі перебуває в окупації. Освітянка дивом виїхала на підконтрольну Україні територію, але відстань – не перепона, щоби тримати зв'язок з учителями та учнями, які залишилися вдома.

Задля безпеки залишаємо цю історію анонімною. *"Про те, що відбувалося в перші дні окупації й далі не можна мовчати й забувати",* – вважає освітянка. "Нова українська школа" ділиться її спогадами зі щоденника, який є частиною нашої спільної історії про російсько-українську війну.

"Чуємо вибухи, а ворожа техніка пересувається трасою"

Часто чую запитання, як для мене почалася війна та де я була 24 лютого 2022 року. Де може бути директорка невеличкої сільської, але прогресивної школи? Звісно, на роботі або в робочих поїздках.

У ніч на 24 лютого ми з колегою були в дорозі. Їхали в мальовниче містечко на Донеччині, де планувався крутий тренінг. Він мав відбутися в межах співпраці Програми ООН із відновлення та розбудови миру і Фонду ООН у галузі народонаселення. Поїздка була наповнена натхненням, бажанням до навчання та розвитку, мріями про щасливе завтра.

А завтра… була війна.

О 6 ранку задзвенів мобільний телефон, у слухавці почула збентежений голос колеги: *"Війна. Чуємо вибухи, ворожа техніка пересувається трасою, є перебої зі світлом. А ми в підвалі!".*

Про що вона – яка війна? Не розумію. З вікна вагона потяга, на фоні білих засніжених полів Донеччини, було видно військові гвинтокрили із символікою "Z". Що відбувається?

Далі дзвінок зі школи з питанням – що робити?

"*Без паніки, переходимо на дистанційне навчання",* – єдине, що змогла відповісти. Дзвінки продовжувалися, напруження зростало, думки роїлися, але плану дій не було.

Думалося лише про те, як повернутися додому, де наші родини, діти, школа й дім. Тоді ніхто не розумів, що нас чекає після повернення, та ні про що інше думати не хотілося – треба додому.

Поверталися додому дорогою війни. Керівниця проєкту, розуміючи відповідальність за всіх, кого запросили на тренінг, знаходила всі можливі й неможливі варіанти, щоб доставити людей додому. А географія маршрутів була різною: Київ, Миколаїв, Запоріжжя, Мелітополь, Херсон. Це було складно, адже автобусне й залізничне сполучення зупинилося, а їхати автівками було майже неможливо через завантаженість трас.

На щастя, для нас знайшли перевізника. Молодий хлопчина на "дев'ятці" погодився відвезти нас до місця, де рідні чекали вже на власному авто. Дорога була довгою і тихою, машину наповнило тягуче слизьке мовчання. Я читала якісь слова молитов (усіх, які знала), й уважно стежила за дорогою.

На узбіччях дороги бачили спалені автівки, іноді пролітали літаки, асфальт був побитий вирвами, чувся постійний гул (можливо, ракет) у небі, попереду виднілося червоне сяйво, у напрямку якого ми якраз їхали.

Зрештою, доїхали до місця призначення, швиденько відправили водія додому, розуміючи, що йому ще раз долати цю небезпечну дорогу. Після кількох годин очікування нас із колегою забрали рідні.

Вдома було всюди темно, бо відключали електрику, а ще – холодно, не було мобільного зв'язку та інтернету.

"Здригалися на кожну машину на трасі. Боялися, що до нас завітають гості"

Школа була мовчазна й холодна. Холодна не лише тому, що не опалювалася з міркувань безпеки (дим із труби котельні міг нас видати ворогам), а й тому, що замерзла її душа. Скрутилася маленьким клубком десь у найвіддаленішому куточку й чогось чекала.

Ми далі навчали дітей – уроки перевели в онлайн, намагалися максимально інтенсифікувати програму, щоб не перевантажувати дітей, а також, щоб встигати провести заняття, бо були часті та тривалі перебої з електрикою. Навчати дітей у звичному форматі було неможливо, тому довелося знаходити нові варіанти.

Тимчасовий вихід ми вбачали в створенні чеклістів із предметів, де на аркуші формату А4 розміщували основний матеріал із теми та цікаві завдання до неї.

Такі листи ми друкували й розвозили учням, за можливості надсилали в месенджери та публікували на закритих освітніх майданчиках, які педагогами школи створили для дистанційного навчання в період карантину. Тоді ми доклали максимум зусиль, щоб закінчити навчальний рік.

А ще були чергування. Ми створили графік, за яким щоденно були в школі по декілька годин. Готували ці чеклисти, заповнювали електронні журнали, навіть знаходили час на чаювання та роздуми про майбутнє. Здебільшого перебували в одному невеличкому кабінеті, який могли нагріти портативними опалювачами й із вікна якого було добре видно двір та вхід до школи.

Здригалися на кожну машину на трасі, постійно боялися, що до нас завітають "гості" з блокпоста, який встановили за п'ять кілометрів від нашого села і школи. Здавалося, що будівлю школи можуть обрати для солдатської казарми, тому переслідувала постійна тривога й хотілося зберегти кожен сантиметр власноруч створеного освітнього простору.

Зброя. Скрізь неймовірно страшна кількість зброї. Вона була всюди. У небі літали бойові літаки, гвинтокрили, ракети та дрони. Трасою рухалися колони військових авто, БТР, БМП, танки на лафетах ["станок / опора для артилерійської системи" – ред.] та навіть гармати. Солдати на тих машинах були озброєні автоматами та направляли їх на село й на людей – безпорадних, розгублених і наляканих. Людей, які чекали відповіді на питання – що далі?

"Продуктові пакунки розвозили у ближні села під вечір, щоб не привертати уваги"

Мій авторитет грав проти мене, адже люди постійно зверталися по допомогу. Ніхто, зокрема і я, не знав відповідей на всі питання. Але підсвідомо розуміла, що можу й мушу допомогти.

Можливо, трохи перебільшено звучить, але в селі була продовольча криза. У магазинах не було хліба, дріжджів, цукру, побутової хімії та засобів особистої гігієни. Рятувало, що живемо в селі, де для більшості доступні яйця, м'ясо, молоко, овочі з власних городів. Але так, очевидно, не у всіх. Тому гостро постало питання допомоги родинам із соціального паспорта школи – це багатодітні родини, сім'ї, де є діти, які перебувають під опікою, родини, які опинилися в складних життєвих ситуаціях.

Почали з роздачі запасів зі шкільної їдальні. Склали список та розділили наявні продукти порівну на всіх. Це був чималий пакет на родину, у якому були м'ясо / риба, крупи / макарони, овочі / фрукти, сухофрукти, соки та чай.

Пакунки розвозили в ближні села під вечір, щоб не привертати зайвої уваги. Не можу передати словами глибину вдячності та віри, яка читалася в очах людей. Вони потребували підтримки, і ми її надавали.

Пізніше педагоги та техпрацівники вирішили зібрати посильну допомогу та роздати дітям. Приносили овочі, фрукти, борошно, цукор, крупи, молоко, яйця, консервацію. Вчителі власноруч випікали солодкі смаколики (торти, печиво) для своїх учнів та учениць, щоб хоч трішки підсолодити їм непрості дні. І знову були сльози та слова вдячності від батьків.

Час ішов, ситуація кардинально не змінювалася, тому шукали нові варіанти підтримки та допомоги. Звернулися до благодійного фонду, який відгукнувся та виділив продуктові набори для мешканців нашого округу. Як це все доїхало до нас через чисельні блокпости – це інша історія.

Далі ми знову "моталися" селами, роздавали пакети, розмовляли й підтримували людей.

Не обійшлося і без "доброзичливих" коментарів проросійськи налаштованих односельців, мовляв, "чого це вони роздають українську гуманітарку на нашій російській території".

Намагалися на це не зважати, головне – аби ніхто нас не здав і ми своєю допомогою не накликали для односельців зайвих проблем.

Щоби поповнити запаси продуктів, а часом і приєднатися до мітингів, ми їздили до райцентру. Перша поїздка до міста, яке було для нас місцем сили, стала неймовірним випробуванням.

У що перетворилося сучасне європейське квітуче місто? "Визволителі" відкинули його життя у 1990-ті. Зелене, веселкове, яскраве місто перетворилося на місто-привид: порожні безлюдні вулиці, крамниці з розбитими або забитими вікнами, бігборди, з яких ллється синьо-біло-червона "чорнуха". І скрізь – гори сміття.

Ми звикли, що в супермаркетах та навіть невеличких магазинах був великий вибір якісного товару, а натомість нас зустріла торгівля з машин і із землі на газетці. Асортимент товару був вкрай убогий, та ще й, очевидно, украдений під час тотального мародерства в місті в перші дні вторгнення.

Кількість товарів, звісно, обмежена. Повний дефіцит хліба та дріжджів. Засоби особистої гігієни та мийні засоби за космічними цінами. Взагалі ціни – це окреме питання (нехай це залишиться на совісті підприємливих земляків).

Але місто відважно і вперто чинило спротив окупації. Відбувалися щоденні мітинги та акції, про які йшов розголос у соціальних мережах. Люди голіруч йшли на танки, вступали в перепалки з озброєними солдатами.

Окупанти мовчки спостерігали за силою та рішучістю місцевих. Мабуть, у методичках до такого не готували.

"Наша школа не буде працювати з окупантами"

На літо ми чекали з надією. Навчальний рік, найскладніший для нас, закінчився. Ми завершили його з особистою маленькою перемогою – золотою медаллю одного з учнів. Хоча ні – перемога не маленька й медаль найцінніша, адже здобута в окупації, під наглядом озброєного ворога та в надскладних умовах.

Як не дивно, ми всі були впевнені, що школа буде працювати, і хотіли готуватися до нового навчального року.

Потім був дзвінок із якоїсь незрозумілої керівної адміністрації із запрошенням на нараду. Я тоді точно знала, що керівництво нашої громади виїхало на підконтрольну Україні територію, тому хто запрошує та навіщо?

Однозначно вирішила для себе, що туди не поїду і, як з'ясувалося пізніше, лише мене однієї з усіх директорів громади не було. Що колеги хотіли там побачити чи почути? Пізніше дізналася про зміст тієї наради й зрозуміла, що почалося "промивання мізків" щодо початку нового навчального року. З'явилися якісь нові вимоги, приховані погрози та ультиматуми. Підсвідомо я на щось подібне очікувала, та не так швидко й масштабно.

Точно не чекала, що те "керівництво" приїде до нашої школи. Мета візиту одна – відкривати школу й навчати під "раша" прапором. Довго слухала розповіді, що освіта має жити під час війни, якісь недолугі порівняння з Другою світовою.

Але найстрашніше, що все це звучало з вуст колег, з якими працювали, робили спільні справи і яким я довіряла. Єдиний висновок після всіх пропозицій – я точно не хочу й не буду брати в цьому участі, а наша школа не буде працювати з окупантами!

Зібрала колег, моїх найкращих і найрідніших, усе розповіла й пояснила. Не було ні слова примусу, бо розуміли, що мова йде про життя і безпеку. Натомість почула чітку колективну відповідь: "Ми з вами!"

Меседж про те, що педагогічний колектив школи на співпрацю з окупантами не піде, був ясний і чіткий. Хоча до кожного неодноразово зверталися з такими пропозиціями. Але як зберегти те, що надбав заклад освіти за роки? Наша школа охайна, відремонтована, кожен куточок пристосований для якісного навчання.

Домовилися з колегами забрати чи вивезти з будівлі школи хоча б щось, що можна. Вивозили те, що купували за власні кошти або за грантові проєкти. Йшлося не про вартісне обладнання чи меблі – брали те, за що боліла душа. Ховали все в домівках навіть не розуміючи, наскільки це небезпечно.

Смішно сказати, але найпершими забирали власноруч створені навчальні посібники, творчі поробки, якісь картини та ляльки. Далі – шкільний архів, особові справи учнів та вчителів, матеріали для військкомату та інформацію про випускників-учасників АТО, дані соціального паспорта школи. А чого вартувало вивезення чисельних вазонів із кімнатними рослинами, які уквітчували нашу школу!

Найскладніше було з книгами. Коли зайшли в бібліотеку – сучасне, світле, інтерактивне приміщення – губилися, що саме забрати. Вирішили зберегти книги, які накопичили за участь в акціях, конкурсах та грантах. Усі, звісно, забрати не вдалося, але один-два примірники маємо в схронах. На жаль, підручники зберегти не змогли. росіяни є росіяни: спалили або спаскудили майже всі.

Наша "рятувальна операція" (радіємо, що вже на фінальному етапі) впала в очі прибічникам режиму. Місцевий молодик викликав військових, мовляв, обкрадають та виносять цінності.

Людина зі зброєю вже не була дивиною. Та коли на тебе націлюють автомат і клацають курком, це наводить жах. Ми мали виправдовуватися за те, що забирали своє, що це особисте надбання. Але знущання в них у крові. Ми стояли в оточенні озброєних військових, вдягнені по-літньому в самі майки та шорти, і мали щось пояснювати.

Нас відпустили, а наступного дня призначили зустріч із "вищим керівництвом району" під наглядом військових. То була довга розмова із залякуваннями й недолугими звинуваченнями й, як наслідок: "*Віддайте ключі, ви не маєте права на 10 метрів підходити до школи".*

Сльози душили, у грудях клубок… 29 червня 2022 року я була в рідній школі востаннє.

Та школа – це не лише стіни. Ми далі боролися, збирали "таємні педради", зустрічалися з учнями й батьками, працювали онлайн із вірою, що все скоро закінчиться.

"Уперше зустрілася з "новою владою" очі в очі"

Пізно ввечері у двері гучно постукали. Зграя озброєних вояк у масках увірвалася в мій будинок. Страшно було не від гуркоту, не від їхньої присутності, а від того, що прийшло усвідомлення початку неминучого.

"*Всі гаджети, які є в будинку, несіть сюди",* – тоді я зрозуміла, що до мого телефону їх ніяк не можна підпускати, там усе життя – там чат з учителями в телеграмі, де обговорюється робота школи, організовуються збори коштів для наших випускників, які захищають країну в лавах ЗСУ або волонтерять. Там є доступ до документів про організацію освітнього процесу школи, заборонений у росії фейсбук, де я активно демонструю свою проукраїнську позицію. Та взагалі там усе, за що я б не змогла виправдатися.

Усе це за секунду промайнуло в голові, але очевидним було, що мушу його сховати. Робити щось кардинальне не мала часу, тому сховала телефон на собі, а винесла старий мобільний.

Я тоді й не здогадувалася, що працюють за наведенням, що шукають саме мій телефон, що про чат і взагалі про все їм уже відомо.

Перевірка була повільна й довга, бо те, що було потрібно, не знаходили. Ми всією родиною сиділи в кухні в панічному стані, відповідали на питання та виправдовувалися за те чи те "звинувачення".

Як я почувалася тоді? Складно описати. Розпач, що не можу знайти вихід. Провина перед родиною, що наражаю їх на небезпеку. Жах, що можуть почати обшук і знайдуть мій телефон, а там загроза для вчителів, учнів і їхніх батьків, котрі мені довіряли.

Втратила свідомість, серце дало збій.

Діти викликали медичну сестру. Не звертаючи уваги на військових, намагалися мені допомогти. У цій метушні мали шанс виправити ситуацію з телефоном. Рідні за лічені хвилини ввімкнули мій телефон та встигли вийти з акаунтів і видалити все, що здавалося небезпечним. Медична сестра наполягала на госпіталізації, бо стан був критичний. "Гості" не відпускали доти, доки до них не потрапив жаданий телефон. Тоді згодилися, розуміючи, що найцікавіше попереду. Забрали телефон, призначили зустріч, *"коли стан здоров'я нормалізується".*

Усе тільки починалося…

"Почався допит, який тривав понад 5 годин"

Почалися години й дні страшного очікування.

Знову "гості", а з ними маски, зброя, зневага, моральні тортури. Четверо оточили будинок з усіх боків, ще четверо – у будинку. Цього разу рідних примусили піднятися на другий поверх, і військовий на сходах не зводив із них очей.

Обшук був ретельний – заглядали в кожну шухляду, шафу та комору, перевертали ліжка та меблі, навіть рилися в білизні.

Я на кухні на допиті. Слідчий ФСБ запитав, чи є в нас зброя, націоналістична література чи символіка. А я сиділа на ляді внутрішньобудинкового підвалу, де якраз усе це й було, та всіляко імітувала, що не розумію, про що мова.

Почався допит, який тривав понад 5 годин. Зараз уже конкретно й не пригадую, про що йшлося.

Якісь хаотичні, нелогічні, відірвані від дійсності питання, які слідчий ставив по колу: *"Чому не погодилися працювати в школі?", "Як ставитеся до нової влади?", "Чому створили й вели чат із педагогами?", "Навіщо збирали гроші на ЗСУ?".*

Він не слухав мої відповіді, а просто знову ставив одні й ті самі питання в різних формулюваннях. Мені здавалося, що це не закінчиться ніколи. Мозок відмовлявся це розуміти. Серце калатало, як скажене. Розуміла, що попереду ще не один день таких тортур. Не полишали думки про родину, яка страждає на другому поверсі будинку, прислухаючись до розмови. Я дивилася на все це крізь туман.

У думках лише одне питання – за що все це? За допомогу, яку надавала людям? За те, що була просто директоркою звичайної сільської школи? За те, що не зрадила шкільну громаду? За що?

"Розмова не закінчена. Чекайте, ми ще прийдемо", – на цій фразі ми розійшлися. Хоча про що ще говорити? Наче все перевірили, усі питання поставили. І тоді я чітко зрозуміла, що лише обшуками й допитами це не закінчиться. Душа плакала довго й гірко. Але зовні намагалася цього не показувати, щоби бути сильною для найрідніших.

"Слідчий ФСБ запропонував або видворення, або ув'язнення"

Згодом знову допит, перевірка, обшук. Цього разу обшукували подвір'я, гараж та господарські будівлі. Якраз напередодні ми знайшли в гаражі пакет великого розміру з прапором України, який використовували на флешмобі до Дня Соборності. Наче щось відчуваючи підсвідомо, ретельно спакували його та сховали в купі цегли за будинком.

У мене знову допит.

Слідчий ФСБ після кількагодинної розмови запропонував два шляхи – або видворення на територію України, або суд за законами росії та ув'язнення в Лефортово, як диверсантки, яка дестабілізує ситуацію в "новому регіоні".

Ось воно! У голові стукало "диверсія", "дестабілізація", "ув'язнення", "депортація". Тобто я для них небезпечна, бо маю свою думку, бо вільна й не можу по-іншому, бо віддана Україні, бо хочу жити з усмішкою на обличчі, бо не розумію і не приймаю зради. Звісно, що обрала видворення. Слідчий щось позначив у своєму протоколі. Тиша. Запитую: "Коли?" Відповідь: "Чекайте!"

Це очікування тривало місяць. Цілий місяць кожен член моєї родини чекав, що зараз. Місяць ми жахалися кожного стуку у двері, кожної машини, що проїжджає. Місяць стояла сумка з речами, яку зібрала "для подорожі". Місяць очікування. На порозі знову слідчий ФСБ із розпорядженням про видворення. Читаю:

"За деятельность, направленную на дискредитацию власти Российской Федерации и военно-гражданской администрации, препятствование работе органов социального обеспечения, дестабилизацию социально-политической обстановки в регионе… выдворить за пределы области".

Таким формулюванням описувалася передусім організація роботи української школи на окупованій території. Для нової влади це найстрашніше, цього вони дико бояться. Тоді з'явилася легка усмішка на обличчі. Тут хочу звернутися до всіх вчителів-колаборантів. Бачите – є різниця, якою мовою викладати математику чи хімію. Бо українська для окупантів небезпечна.

Знову питаю: "Коли?" Знову відповідь: "Чекайте".

"Тепер мене везли як злочинницю і я подумки попрощалася з усіма"

12 грудня 2022 року, приблизно восьма ранку. У двір заїхав військовий УАЗ. Це вже точно за мною. Рідним заборонила виходити з будинку, щоб не бачити їхні сльози. Було якесь страшне відчуття, що ми бачимося востаннє.

УАЗ повний військових, я ледве втиснулася. Їхали мовчки – така собі мертва тиша – чулося тільки брязкання залізної зброї та до нудоти гидкий запах військових.

Потім мене привели в кімнату-катівню. Чому катівню – писати не можу. Може, колись. Дві години питань-відповідей, потім прийшов поважний ФСБ-шник для виконання покарання. Уже на сучасному джипі в оточенні слідчих ФСБ рушили до місця видворення. Востаннє цією трасою я їхала 25 лютого додому й раділа, що будемо всі разом. А тепер мене везли як злочинницю і я подумки прощалася з усіма.

Сказати, що мені було страшно, не можу. Це був не страх, але я була готова до найгіршого. Відчувала страшенну тугу за родиною. Як вони без мене? Моторошне мовчання перервав той самий ФСБ-шник. Почав розмову зневажливо, різко: "*Ну й чого ти добилася? Чого хотіла? Працювала б, як усі. Ми ж нічого поганого не хочемо. Ти ж знаєш, як націоналісти знущаються з дітей".*

Тоді не витримала: "Хлопці, ну ви ж молоді, наче розумні. Ще розкажіть мені, що ми – українці – з'їдаємо немовлят. Напевне, ви сприймаєте мене не за ту".

І трохи описала свою думку й бачення ситуації, яка склалася. ФСБ-шник якось змінив риторику, принаймні перейшов на "Ви". Почали розмову про історію, політику. Якось за розмовами дійшли до того, що ФСБ-шник запропонував мені повернутися, вивісити російський прапор, вийти на роботу й тоді начебто він може закрити мою справу.

Дивлячись йому в очі, відповіла: "Ні. Я не можу піти проти своєї волі й погодитися на такі умови. Навіть якщо підніму той прапор над будинком, плюватиму на нього за кожної можливості. І найголовніше – я не уявляю, як можна зайти в клас до учнів і навчати того, що не вкладається в моїй голові".

Далі їхали мовчки, кожен думав про своє. Я навіть не уявляла, як мені ті розмови й висловлювання допоможуть пізніше уникнути найжахливішого.

Ми зупинилися в якомусь пункті, де мене сфотографували, зняли відбитки пальців. Змусили написати заяву, що відмовляюся від громадянства росії (хоча не розумію нащо, бо ж ніколи не була пов'язана із цією країною). Десь на узбіччі траси, на фоні прапора держави-терориста, мені зачитали звинувачення і вирок (все знімалося на камеру) і повезли на останній блокпост перед сірою зоною.

Досі чую слова ФСБ-шника, які він промовив якомусь своєму колезі: "*Не стріляй. Нехай вона дійде".*

Я пішла. *"Не стріляй! Не стріляй!"* – стукало у вухах. Мені здавалося, що я бігла тією дорогою, а насправді ледь волоклася.

"Побачила наш неймовірний, сонячно-блакитний прапор і розридалася…"

Я йшла знайомою до болю дорогою. Скільки разів ми курсували нею шкільним автобусом на екскурсії та розваги, до цирку або театру під супровід гучного сміху учнів. Скільки разів їздила нею за відзнаками та нагородами – наша маленька сільська школа мала такі важливі нагороди.

Йшла й розглядала асфальт, побитий снарядами, понівечений танками та ворожою технікою, як душі тисяч українців та українок. Як і моя душа!

На узбіччі дороги немислима кількість мін, які в чотири ряди лежали й загрозливо дивилися на мене. Скільки болю і жаху вони ще принесуть. Сьогодні вже можу ідентифікувати їх, бо пройшла курси з мінної безпеки. То були протитанкові.

Позаду загуркотіла машина – старенькі "жигулі". Літній чоловік за кермом відчинив вікно і крикнув: "*Плигай на ходу, бо зупинятися не можна".* Застрибнула й поїхали. Мовчки. А про що говорити – кругом сіра зона, чутно вибухи з усіх сторін, у кожного свій біль на душі. Смерть дивиться на тебе з-за кожного дерева, куща, будівлі. З'їхали на ґрунтову дорогу та застрягли в багнюці.

Вийшла, подякувала та знову пішла, бо не полишала думка про свою родину, яка, очевидно, з розуму сходить від хвилювання за мене. Треба йти якомога швидше, щоб мати змогу вийти на зв'язок і заспокоїти. Пройшла до початку черги автівок, які також застрягли в калюжах тієї ґрунтової дороги.

Підійшла до хлопців-рятувальників ДСНС, розказала, що мене депортували. Один відповів:

"Слава Богу! Жива! Про вас знають, нас попередили. Ми чекали, але, якщо чесно, не сильно вірили, що вам вдасться дістатися до нас живою".

Потім приїхали до блокпоста. Побачила наш неймовірний сонячно-блакитний прапор і розридалася, сльози лилися потоком. Увесь час, що їхала в маршрутці, уже нашою вільною територією України, постійно плакала, серце калатало, аж відбивало в скронях.

З'явився мобільний зв'язок. Подзвонила, почула рідні голоси. Єдине, що змогла промовити: "Я жива!"

Інна Лиховид, опубліковано у виданні "Нова українська школа"

Теги: Пытки, катування, Оккупация, окупація, Напад Росії на Україну, оккупанты, окупанти, Война, Війна

Микола Сидоренко
РЕДАКТОР РОЗДІЛУ «НОВИНИ СВІТУ»

05 березня 2024 г., 15:53 | Переглядів: 2607 | Коментарі: 1

Роздрукувати | Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus